

Metodologia de efectuare a expertizei medico-legale antropologice în vederea stabilirii vârstei unei persoane

Având în vedere prevederile

- Ordonanței Guvernului nr. 1/2000 privind organizarea activității și funcționarea institutelor de medicină legală, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Normelor procedurale privind efectuarea expertizelor, a constatărilor și a altor lucrări medico-legale, actualizate, publicat în MO partea I, nr. 370/2.V.2023, aprobat prin ordin al Ministerului Sănătății nr. 1434 din 24 aprilie 2023 și Ordin al Ministerului Justiției nr. 687/c din 27 aprilie 2023;
- Legii 286 din 2009 (Codul Penal), cu modificările și completările ulterioare;
- Legii 287 din 2009 (Codul Civil), cu modificările și completările ulterioare;
- Legii 135 din 2010 (Codul de Procedură Penală), cu modificările și completările ulterioare;
- Legii 134 din 2010 (Codul de Procedură Civilă), cu modificările și completările ulterioare;
- Legii nr. 105 din 20 aprilie 2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, precum și pentru abrogarea Ordonanței Guvernului nr. 41/2003 privind dobândirea și schimbarea pe cale administrativă a numelor persoanelor fizice;
- Metodologiei cu privire la aplicarea unitară a dispozițiilor în materie de stare civilă, aprobată prin H.G nr. 64/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordonanței de Urgență nr. 33 din 28 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind actele de stare civilă și actele de identitate ale cetățenilor români publicată în Monitorul Oficial nr. 488 din 30 iunie 2016;
- Legii nr. 122/2006 privind azilul în România publicată în Monitorul Oficial nr. 428/18.5.2006, intrată în vigoare la 16 august 2006;
- Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 557 din 23 iunie 2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Consiliul superior de medicină legală adoptă următoarele norme metodologice referitoare la întocmirea expertizei medico-legale antropologice, în vederea stabilirii vârstei unei persoane:

(1) Expertiza medico-legală antropologică în vederea stabilirii vârstei unei persoane, denumită în continuare expertiză, se efectuează în vederea stabilirii vârstei unei persoane în cauze civile (de exemplu, pentru înregistrarea tardivă a nașterii, pentru aprecierea dezvoltării fizice etc.) sau penale (de exemplu, în spețe care implică pornografia infantilă, răspunderea penală a minorilor etc.).

(2) Expertiza medico-legală antropologică în vederea stabilirii vârstei unei persoane se poate efectua și pentru evaluarea vârstei în cazul persoanelor solicitante de azil, atunci când vârsta este necunoscută sau există îndoieli întemeiate cu privire la vârstă biologică.

Art. 2

Expertiza se efectuează la solicitarea organelor judiciare, a serviciului de stare civilă sau a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului

Art. 3

(1) Expertiza se efectuează la sediul institutelor medico-legale sau al serviciilor județene de medicină legală, conform competenței teritoriale, prin examinarea nemijlocită a persoanei.

(2) Expertiza se efectuează de către un medic legist desemnat de către conducerea instituției medico-legale.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), expertiza se poate efectua și pe material fotografic sau imagini video la solicitarea expresă a organelor judiciare.

Art. 4

(1) Consimțământul informat trebuie să fie obținut de către examinator de la persoana examinată și/sau de la reprezentantul său legal, înainte de efectuarea evaluării vârstei și după ce au fost furnizate toate informațiile relevante care să permită persoanei examinate să ia o decizie în cunoștință de cauză.

(2) Consimțământul trebuie să includă acordul pentru examinarea medico-legală, investigațiile imagistice necesare, efectuarea de fotografii, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal.

(3) Modelul de consimțământ este prevăzut în Anexa 1.

Art 5. Efectuarea expertizei constă în:

a) evaluarea actelor medicale și non-medicale prezentate de solicitant atunci când există (certificat de înregistrare a nașterii, etc);

b) examinare fizică;

c) examinare odontostomatologică pentru stabilirea vârstei dentare;

d) examinare imagistică pentru stabilirea vârstei osoase.

Art. 6 Examinarea fizică a persoanei presupune:

a) determinarea staturii, a greutateii, a tipului constituțional;

b) efectuarea de măsurători antropometrice;

c) evaluare somatică a persoanei în vederea identificării unor eventuale semne/patologii ce ar putea interfera cu rata normală de creștere și maturitate;

d) determinarea semnelor de maturitate sexuală.

Art. 7

(1) Examinarea odontostomatologică poate consta în, după caz:

a) inspecția cavității bucale - ce cuprinde un examen intraoral/endobucal, pentru a determina formula dentară, maturitatea dinților etc.;

- b) examinare radiologică dentară, ce include efectuarea unei ortopantomograme (OPG).
- (2) Evaluarea vârstei dentare se face pe baza unor metode dentare de estimare a vârstei, precum metode bazate pe atlase (AlQahtani, Karadayi etc.), metoda Demirjian de estimare a vârstei dentare la copii, metoda Cameriere de estimare a vârstei pe baza măsurătorii deschiderii apicale dentare, metode dentare de estimare a vârstei la adulți (Lamendin), metoda Willems etc.

Art. 8 Examinarea radiologică osoasă poate consta în, după caz:

- a) radiografia mâinii și articulației pumnului, cu utilitate maximă pentru stabilirea grupei de vârstă până la 18 ani și implică evaluarea formei, a mărimii elementelor osoase incluse, respectiv a gradului de osificare;
- b) radiografia cotului – necesară în caz de diferențiere a grupei de vârstă 14-16 ani;
- c) radiografia claviculei – cu utilitate maximă pentru vârste peste 18 ani;
- d) radiografia șoldului (bazinului) - cu utilitate maximă pentru vârste peste 14 ani.

Art. 9

- (1) Examinările trebuie să respecte integritatea fizică și demnitatea persoanei examinate.
- (2) Evaluarea vârstei trebuie efectuată prin metodele cu caracterul cel mai puțin invaziv în raport cu obiectivele dispuse.

Art. 10

- (1) Evaluarea vârstei pe material fotografic sau imagini video se face în situații de excepție, doar în condițiile în care caracteristicile tehnice ale materialului permit o analiză corespunzătoare.
- (2) Aceasta se poate face evaluând caracterele sexuale secundare, conform criteriilor Marshal și Tanner.

Art. 11 Medicul legist va întocmi un raport de expertiză medico-legală antropologică pentru evaluarea vârstei persoanei conform Anexei 2.

Bibliografie:

1. https://www.qmul.ac.uk/dentistry/media/dentistry/images/atlas/atlas_of_tooth_development_in_English.pdf
2. AlQahtani S J (2008). Atlas of tooth development and eruption. Barts and the London School of Medicine and Dentistry. London, Queen Mary University of London. MCLinDent
3. AlQahtani S J, Liversidge H M, Hector M P (2010). Atlas of tooth development and eruption. American Journal of Physical Anthropology 142(3):481-90
4. Karadayi B, Afsin H, Karadayi S (2014). Development of dental charts according to tooth development and eruption for Turkish Children and Young Adults. Imaging Science in Dentistry 44: 103-113.
5. Gilsanz V, Ratib O (2005). Hand Bone Age -a Digital Atlas of Skeletal Maturity. Springer.
6. Demirjan A, Goldstein H, Tanner JM (1973). A new system of dental age assessment. Human Biology 45(2): 171.
7. Lamendin H, Baccino E, Humbert JF, Tavernier JC, Nossintchouk RM, Zerilli A (1992). A simple technique for age estimation in adult corpses: the two criteria dental method. J Forensic Sci 37(5):1373–9
8. Schmeling A, Reisinger W, Geserick G, Olze A (2006). Age estimation of unaccompanied minors, part I – general considerations. Forensic Science International 159S: S61-S64
9. Marshall WA, Tanner JM (1969). Variations in pattern of pubertal changes in girls. Archive of Disease in Childhood 44: 291
10. Marshall WA, Tanner JM (1970). Variations in the pattern of pubertal changes in boys. Archive of Disease in Childhood 45: 13
11. Ferguson E, Wilkinson C (2017). Juvenile age estimation from facial images. Science and Justice 57:58-62
12. Kloess JA, Woodhams J, Hamilton-Giachritsis CE (2021). The challenges of identifying and classifying child sexual exploitation material: moving towards a more ecologically valid pilot study with digital forensics analyst. Child Abuse&Neglect 118:

Anexa 1

CONSIMȚĂMÂNTUL INFORMAT AL PERSOANEI

Datele persoanei	Numele și prenumele	
Datele reprezentantului legal	Numele și prenumele	
	CNP	
	Domiciliu	
Actul medical (descriere)	Expertiză medico-legală antropologică pe persoane pentru evaluarea vârstei - examinare fizică ☐ - examinare odontostomatologică (inclusiv radiografie ortopantomice) ☐ - examinare imagistică ☐	

Subsemnatul, (numele și prenumele persoanei / reprezentantului legal), declar că am înțeles toate informațiile furnizate de către (numele și prenumele medicului / asistentului medical), precum și natura, scopul, beneficiile și riscurile efectuării acestei examinări și îmi exprim acordul informat pentru efectuarea actului medical. Menționez că sunt de acord să îmi fie efectuate fotografiile strict cu scopul folosirii acestora pentru efectuarea expertizei.

Consimt ca rezultatele investigațiilor să fie utilizate în procesul științific.

Semnătura	Data:/...../.....
Semnătura pacientului/reprezentantului legal care consimte informat la efectuarea actului medical	

Prin prezenta îmi exprim acordul cu privire la utilizarea și prelucrarea datelor cu caracter personal, conform Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date de către Instituția de Medicină Legală....., precum și prelucrarea, stocarea/arhivarea datelor conform normelor legale incidente. Consimțământul meu în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, precum și furnizarea datelor personale este acordat pentru scopul menționat și declar că am luat la cunoștință de drepturile mele conferite de Regulamentul UE 679/2016.

ANTETUL INSTITUTULUI/SERVICIULUI DE MEDICINĂ LEGALĂ

Nr. /A9/.....

Către,

.....

Urmare a adresei dvs. din data de, emisă în dosarul nr. vă înaintăm raportul de expertiză medico-legală antropologică pe persoană pentru stabilirea vârstei și sexului minorului/ei / numitului/ei

Costul expertizei medico-legale conform HG 1609/2006 modif. / Monitorului Oficial al României Partea I, nr. 946/23.11.2006, reprezentând suma de lei a fost achitată conform chitanței nr.

DIRECTOR,

POI – A9 Vârsta-SexF2 ed.1, rev 1

**RAPORT DE EXPERTIZĂ MEDICO - LEGALĂ ANTROPOLOGICĂ
PE PERSOANĂ PENTRU STABILIREA VÂRSTEI**

Subsemnatul/a Dr., medic legist în cadrul, având în vedere adresa dvs. nr. a, prin care s-a dispus stabilirea vârstei numitului/ei, am efectuat la data de examenul antropologic al acestuia/eia, constatând următoarele:

Menționăm că minorul/a a fost însoțit/ă de dna/dl (.....).

CONSTATĂRI:

I. Din certificatul medical constatator al născutului viu – nu prezintă/.....

II. Examenul antropologic:

- talia = cm;
- greutatea = kg;

- perimetrul cranian = cm
- diametrul bizigomatic = cm;
- l.max cefalică =cm; L.max cefalică =cm; indicele cefalic =
- deschiderea maximă a brațelor = cm;
- lungimea brațului stâng = cm;
- lungimea antebrățului stâng = cm;
- lungimea mâinii stângi = cm;
- circumferința toracică = cm;
- circumferința abdominală = cm;
- lungimea coapsei = cm;
- lungimea gambei stângi = cm;

III. Examenul clinic general:

- organe genitale externe de sex masculin/feminin;
- caracterele sexuale secundare absente/prezente:
- pilozitatea axilară absentă/prezentă;
- pilozitatea pubiană absentă/prezentă;
- pilozitatea facială absentă/prezentă;
- conformația generală normală;

IV. Examenul odontologic a constatat următoarea formulă dentară:

- Dentiția temporară

55	54	53	52	51	61	62	63	64	65
85	84	83	82	81	71	72	73	74	75

- Dentiția mixtă

- Dentiția definitivă

18	17	16	15	14	13	12	11	21	22	23	24	25	26	27	28
48	47	46	45	44	43	42	41	31	32	33	34	35	36	37	38

Legendă: pr - dinte prezent ; er - dinte în erupție ; ex - dinte extras sau căzut ; rd – rădăcină ; c- carie ; rr- rest radicular.

S-a trimis pentru efectuarea unei radiografii panoramice/s-a solicitat radiografie dentară panoramică/consult de specialitate stomatologie.

Radiografia inscripționatăse arhivează la documentația cazului.

V. Examen radiologic pentru determinarea vârstei osoase:

- examenul radiologic al mâinii/cotului/....etc a
evidențiat.....

CONCLUZII :

În urma efectuării examenelor antropometric, radiologic și odontologic, apreciem că minorul/a / numitul/a, de sex masculin/feminin, are caracteristicile de dezvoltare ale unui copil/adolescent/adult tânăr/adult, cu vârsta de aproximativ, data nașterii putând fi (cf. certif. constatator nr., emis de).

Data finalizării raportului:

Dr.

Amprenta degetului II mâna stângă